

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközlelők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasabos pet-sor
egyszeri közléseért 7 kr.
kétszeriért 6 kr., több-
szöriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes
beiktatásért 20 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 8-hasabos gar-
mend sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
térén es díjkezdmény-
tlen részesülnek

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8 sz.) küldendők — Kéziratok vissza nem adatnak
Felelős szerkesztő: FRÁTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Az iskolák ujesztendeje.

Nem bevett szokásból s nem azért írunk
e cím alatt, hogy elmondjunk egy pár is-
met frázist az ifjú nemzedék újra beköszön-
tött munkaidejéről. A hazafini kötelesség adja
kezünkbe a tollat, elmondani rövid szavakban
azt, a mi lelkünket az iskolák munkásságá-
nak ujesztendéjén foglalkoztatja.

Szavunk van a magyar tanító-ság-
hoz úgy, mint a magyar társadalom-
hoz; mert oly kötelesség vár mind a kettőre,
melyet nem lehet elégszer hangoztatnunk.

Csendes, de nehéz időket élünk. A sok
vészszel, ezernyi viszontagsággal megküzdött
nemzet életképességét hallgatagon munkáló,
komoly bajok teszik újabb próbára. Egyik
oldalán még élénken sajog a seb, mit legszen-
tebb nemzeti törekvéseinken ütöttek áruló gaz-
kezek — a másik oldalán a társadalmi
léhaság igyekszik bénítani azt az ősi erélyt,
mely minden vészben, viharban egyetlen meg-
mentője volt a magyarnak. Egyszóval: poli-
tikai és társadalmi életünkben egyaránt oly
irányzatok követelnek maguknak jogtalan
uralmat, melyek nyílt ellentétben állnak nem-
zeti tradícióinkkal s alkalmasak a ra, hogy
kivetkőztessenek bennünket magyar erénye-
inkből.

A minden oldalról fenyegető alattomos
veszélyek közepette szemünk várakozás telje-
sen fordul a magyar tanító-ság felé. Tőlük

várjuk a leghathatósabb ellenszert az igazi
magyaros nemzeti szellemre oly erjesztően
ható irányzatokkal szemben. Kellőleg alig
méltatható nagy erő rejlik azokban a sokak
által kicsinyelt, poros iskolaszobákban. Az ott
elhíntelt magvak ellenállhatlan erővel neve-
kednek terebélyes fává, mely termelőjévé vá-
lik a nemzeti élet egész irányzatának. Jaj
annak a nemzetnek, melynek iskoláit nem a
hazáért élni, halni kész honfiai szeretet és kö-
telesség szelleme lengi át! Kétszeresen jaj
akkor, ha az új generációk lelkébe a függet-
len honpolgári jellem minden viharral daczó-
ló tölgyfája helyett hatalmi parancs szó előtt
szolgailag hajlongó nádszálak plántáltak!

De nemcsak az iskola falain belől vár
a magyar tanító-ságra szép és nagy köteles-
ség. Tőlük, mint szakközönségtől várja a nem-
zet, hogy a közélet minden terén gondosan
munkálják meg a talajt az önálló nemzeti
kultúra megteremtéséhez.

A magyar fajnak nemcsak művelődnie
kell, de önálló nemzeti jellemünknek megfe-
lelő irányban kell művelődnie úgy, hogy mű-
velődésünk fejlődése a magyar géniusznak
legyen fejlesztője, erősítője; kulturügyeink-
nek ez a tere ma-napság egészen parlagon
hever. Idegenbe haladunk mindenért. Idegen
szellemeket csempészünk be mindenhová elany-
nyira, hogy — ha örökké így haladunk —
nemzeti egyéniségünkben nem marad meg egyéb,
mint a magyar szó, mely maga is idegen-

szerű gunyában lesz dicsőítője az ide-
gen szellemnek.

A magyar tanító-ságnak kötelessége: egye-
sült erővel arra törekedni, hogy ledobva kultu-
ránk nyakából az idegen szellem koloncát,
teljes erővel s egész önállósággal kutassa
nemzeti egyéniségünk azon jellemvonásait. a
melyek alapját kell hogy képezzék a nemzeti
művelődés irányának s kutassa önállóan, a
maga lábán járva, azokat a módokat és esz-
közöket, a melyek nevelés ügyünkben a nem-
zeti irányzat megteremtésére alkalmasak.

Tudjuk mi azt nagyon jól, hogy a ma-
gyar tanító-ság mai nehéz helyzetében csak
nagy önmegtagadás árán lehetséges az ily
nagy czélokra törő munkálkodás; de ne fe-
ledjék tanítóink, hogy érdemeiket csak hat-
ványozni fogja az, ha nyomorral küzdve is
tudnak nagy feladatokon munkálkodni.

A magyar társadalom pedig álljon egy
szívvel-lélekkel támogatóul a tanító-ság mellé.
A közöny e téren bűn; az meg igazi árulás,
ha kicsinyes indokokból akadályokat gördi-
tünk a magyar kultúra harcászata útjába.
Fájdalom, még intelligenciánk körében is van-
nak olyanok, kik a tanító-kban csak arra
vélnék alkalmas mediumokat találni, hogy a
maguk képzelt nagyságát, vagy éppen hatal-
mát rajtuk próbálgassák. Az ilyenekkel szem-
ben az igazán művelt társadalom lépjen fel
egész radikálisan, s értesse meg velük kurtán,
hogy a magyar nemzeti szellem erősödésének

TÁRCZA

JÓ TANÁCS.

Porba! Tipord össze azt a büszke lantot!
Hiénafaj üldöz — felismeri hangod.
Nyomodban a farka, lantod az áruló,
Oh tipord hát össze, hiszen élni oly jó.

Ha nem szól az ének, ha nem dalol ajkad,
Igazakért küzdő lelked hogyha hallgat:
Hallgat az ármány is, sőt konczot vet néked.
Törd hát össze lantod — önjavadra kérlek.

Száz úszik az árral, magad ellenében,
Elmerítő hullám csak tégedet ér el;
S száz ha célját érte, felledted — a hullám
Gúnykaczajjal bömböl száz gazzal az orkán.

Szól vagy hallgat lantod, kel s nyugszik a nap,
Szavadra nem éled sirjában a megholt [hold,
Forog ez e vén föld szörnyű közönyében,
Világ sora már ez olyan nagyon régen.

Mért dalol hát ajkad? mért hangzik az ének?
Ha csak Prometheus kinja rád a végzet.
Hallgass el örökre, törd már össze lantod,
S fogadd el — mit feléd nyujtanak — a konczot.

—y—l.

AZ ELMOSOTT TÁRCZA,

avagy:

nincs oly hosszú derű, melyet nem követne ború.

(Tárczából lett karczolat.)

Gyönyörű tárczát irtam a „hőségről“. Pat-
togott benne az élez, akárcsak a rözse lángjá-
ban fürdő kukoricza. És a mi földolog — a k-
t u a l i s volt. Éppen belepászolt az elmúlt napok
izzó atmoszférájába. Mindkettő mellett egyfor-
mán jól esett — az alvás. Akárcsak az akadémia
kiadványai mellett. Számítottam is rá erősen,
hogy a révén akadémiai tagságra teszek
majd szert.

De jött a tegnapelőtti eső s elmosta tár-
czám aktualitását, melynek hiányában azt most
már természetesen nem is közölhetem.

Malheur . . .

Mert igazán szép tárcza volt. S önök — az
áldó eső daczára is — csak részvétellel lehetnek
önmaguk irányában, hogy el nem olvashatták.

Még Károly bátyám is meg volt benne
énekelve. Ugy került bele, hogy egy tüzes nap
déli óráiban, a hivatalból jövet összetalálkoz-
tunk. Erősen izzadtunk mind a ketten. A közel-
múlt napokban tudniillik „erősen izzadni“ álta-
lánosán divó szokás volt.

„Disznó hőség van“. Kezdem meg a tár-
szalgást. A társalgásnak illetően bevezetése ugyan-
csak a közelmúlt napok általánosán divó szo-
kása volt.

„Valjon hány fok lehet a meleg?“ Kérdém
folytatólag.

„Hát lehet egy ezer körül.“ Adja fele-
letül erős meggyőződéssel a vitéz százados.

Különben a múlt heti nagy hőségnak egy
másik meghatározását is hallottam, nem ugyan
fokokban, de egy — esetleg szemléltető —
képben.

Egy előkelő hölgy panaszoja a kiállhatat-
lan forróságot F—d telihumoros állomási
főnöke előtt.

„Bizony nagysád, nagy a meleg“ — toldja
meg a panaszt a kedélyes főnök. És a perron
egy pontjára mutatva folytatja:

„Ha legközelebb ismét erre méltóztatik
utazni s e ponton egy zsirfoltot lát, az a
folt ott — az elolvadt f—di állomási főnök lesz . . .

Egy igéző kis szöszke is időzött közöttünk
az elmúlt napokban. Bécsből jött az aranyos,
hogy megbámulja természeti szépségekből pazar
vidékünket.

„Nos, hogy tetszik közöttünk?“ kérdém tőle.

„Oh pompás, elragadó“ — felelé. És külön-
sen a mi a fogadtatást illeti, mondhatom, hogy
még sehol a világon nem részesültem hasonló
meleg fogadtatásban.“ Tevé utána pajkos
mosolylyal.

De így volt ez mindenhol. Budapestről
például a következő sürgönyt vettük:

„A beállott nagy hőség következtében a
dahomehi indiánok megszöktek az
állatkertből.“

Dahomehben a normalis hőfok tudvalevő-
leg 70 fok a zérón felül . . .

És a tegnapelőtti eső e szellemességektől
hemzsgő tárczámat elmosta. Malheur . . .

De nem csoda, hiszen péntek volt s —
neve m n a p j a . . .

Martinuzzi.

előharcosai nem gáncsol, de tiszteletet érdemelnek. A magyar nemzeti kultúra csak akkor valósul meg, ha mindnyájan nemcsak jó akarattal, de igazi lelkesedéssel sorakozunk nevelésügyünk szerény bajnokainak támogatására s lehetővé tesszük, hogy a szellemi függetlenségre jutott magyar tanítószáz nevelhessen független szellemű, minden ízében magyar honpolgárokat.

Ez legyen a magyar tanítószáz és magyar társadalom törekvése!

Értesítés.

Tisztelettel és hivatalosan értesítem a gömörmezei ifjuság „Tompaszoboregyesület”-ének tagjait, hogy 1892. aug. 30-án délelőtt 9 órakor a rimaszombati főgymnasium tornacsarnokában közgyűlés leend. A tagok tömeges megjelenését annyival is inkább óhajtom, mert a folyó ügyek elintézésén kívül, több igen fontos ügy elintézése vár ráink.

Az ügy iránt érdeklődő nem egyesületi tagokat is örömmel fogadjuk.

Hazafini üdvözlettel maradtam

Hanván, 1892. évi aug. hó 22-én.

BÁRÓ NYÁRI LÁSZLÓ,

egyesületi elnök
megbízása folytán és nevében:

RÉTHY ANDOR,

alelnök.

Fővárosi levél.

Budapest, 1892. augusztus 27

Miről lehetne másról írni most, mint a nagy hősről és a Szent-István napi sokadalomról. És sajnos, ez a két nagy heti esemény szoros összefüggésben áll egymással. Minden évben többé-kevésbé heves nap szokott ugyan lenni aug. 20-ika, mert a hagyományos legöregebb embecek sem emlékeznek arra, hogy a szent jobbot vivő és kísérő sokaság dödörgött volna, de azok a hagyományos jó öreg az is bizonyítják, hogy a legutóbbi harmincz év alatt egyetlen egyszer sem izzadhatott úgy az ájtatos közönség, mint most. Már a reggel 7 órai menetben veritéktől gyöngyöztek a fedetlen homlokok, vörösré izzadva emeltek buzgó egyháztaligok a zászlókat, kuesmás és prémgalléros főnrak épen úgy izzadtak, mint az egyszerű trombitás katonák. Ahogy a nap heves sugara rátűzött a searlátpirosba öltözött diszorszere, káprázott a szem. Fel is sóhajtottam (s velem együtt százan,

meg ezren) hogy jobb most itt fa-árnyékból bámuló nullának lenni, mint bámult tényezőnek. Daczára minden forróságnak, statisztikai adatok szerint nagy volt e napon az idegen forgalom. Igaz, hogy a jubiláris dalárünnepély, s a nyári löversenyek vonzereje is sok idegent hozott, de aztán, a kik a vidékről bejöttek, meg is mutatták a fővárosiaknak, hogy nem ijednek meg attól a nagy forróságtól, a mivel a pénzért hazudó újságírók olyan nagy dolgot csinálnak, hogy a lapokban napról-napra hasábokban siratják a hőség áldozatait. S fényesen kiálltták ezt a szó teljes értelmében vett tűzpróbát. A hőség áldozatai közt volt sok mindenféle osztálybeli férfi és nő, de vidékről beránduló egy sem. Hja! — mondják Önök is minden vidékivel — nem oly kényesek azok, mint az elpuhult fővárosi népesség, a kiknek nem elég, ha napjában kétszer öntözik az utcát, még azon kívül minden félórán egy porció fagyalattal is segitenek magukon.

Ki is vették részüket mindazokból a mulatságokból, melyeket a Szent-István nap nyújt. Színházak, orpheumok, kávéházak és lövonatok szüntőltek egészséges piros arcu falusiakkal; hát még a népliget! Variete — és Hököm — színház csak felényi programmal szurta ki a szemedet, még is könyökkel kellett kivívni a bejuthatást, körhinták recsegték, lövöldök hadg akorlatot hazudtak a nagy látogatottság miatt, azt mondani is felesleges, hogy a szibériai hullámvast már klimatikus viszonyainál fogva is nagy keresletnek örvendett.

A jubiláris dalár-verseny első díját most is, mint hagyományosan időről-időre, a pécsi dalnokok vitték haza. Ez már meglepetést sem okoz, hozzá van diadalukhoz szokva mindenki.

Bicyclisták versenyeztek, szabó és szabónő munkások kongresszáltak a lefolyt héten arról, hogy tehessék drágábbá az öltözködést, rémségére minden gavallérnak és szépen öltözködő hölgynek, s hogy a kevésbé gavalléroskodó közönség is érezze az élet nehézségeit, még a társas-kocsik alkalmazottai is beadták a kulecot, s azok, a kik nem szeretnek ugyan gyalog járni, de bérkocsira nem felik, most tanakodhatnak e nagy problema felett: menni, vagy maradni. Az omnibus-alkalmazottak már tul vannak ennek a fejtegetésén, ök meunek, haladnak a korról, strájkolnak.

A Kossuth 90-ik születés-napját ünneplők bizottsága állandóan működik, s a vidéki ünnepekre küldötteket meneszt, így nagyon valószínű, hogy Önöknek is lesz alkalmuk szívesen látni egy ily kedves vendéget.

Fővárosi.

A lőfegyver áldozata.

A véletlen szeszélye iszonyu szerencsétlenség színhelyévé tette a Kossuth-utca 9. sz. alatt levő Rakottyay-féle cukrászda helyiséget. A megrendítő eset szánalomra méltó áldozata a nevezett helyiség ifju tulajdonosnéja Rakottyay Danóné, ki mikor e sorokat írjuk, még vivódik a halállal s kérdés lesz-e elég ereje le is győzni azt?!

A szomorú eset részleteit a következőkben adjuk:

Pénteken a késő délutáni órákban fegyverlövés dőreje zavarta meg a Kossuth-utca egyhangú esendjét. A lövés zaja a Rakottyay Danó-féle cukrászda helyiségből jött, melynek ajtaja a dőrej után nyomban kinyílt s azon a cukrászok ismeretes fehér öltözetében, arcán a legnagyobb kétségbeesés halványságával egy fiatal ember rohant ki az utcára, orvosi segélyt kiabálva.

Az előhívott orvosok dr. Lichtscheim Adolf és dr. Szabó Károly alig néhány percze a segélykiáltás után a cukrászda helyiségben termettek, melynek az üzlettel szomszédos szobájában a pamlagon egy fiatal nő feküdt, aléltan a véres lösebtől, melyet jobb lágyékán a tőle alig két lépésnyi távolságban a földön heverő revolver ejtett. Az orvosok nyomban az ágyba segitették a súlyosan sebesültet, kinek élni vagyó ifju lelke most vivja a legkétségbeesettebb küzdelmet a halállal.

A megrendítő eset előzményeit az alábbiakban ismertetjük:

A szerencsétlenül járt fiatal nő az említett időpontban az üzlet helyiséggel szomszédos szobában foglalatzkodott, a mikor a cukrászda alkalmozott segéd az egyik kezében néhány darabka süteményt tartva, az üzletből a szobába lépett, hogy azon keresztül a konyhába menjen. Menetközben egy tekintetet vetett a kályhára, melynek tetején egy revolver feküdt.

Megállott s a következő szavakkal fordult asszonyához:

„Nini egy revolver! Mindjárt föbe lövöm vele magam.”

A tréfásan kiejtett szavakra a fiatal nő ugyancsak tréfásan felelt.

„Maga ostoba — monlotta nevetve — hiszen fél sem tudná húzni.”

És e szavakkal már a kezében is volt a fegyver, de csak egy pillanatig, mert a következő pillanatban valami véletlen folytán az kiesett a kezéből és elsült. A golyó a fiatal nőt éppen lágyékán találta s keresztül hatolva belein, háttestébe furódott.

A sebesült állapota e pillanatban súlyos.

Az orvosok semmi reményt sem fűznek életbenmaradásához.

Az eset városzerte a legmélyebb részvétet kelti.

EGY KAKODAEMON HANGJAI.

(A „Gömör” eredeti tárczája.)

Öblös torku rémes szörnyeteg az élet ezer alaku esélye, mely boldogságot, reményt olyan hamar megemészti, — rémes szörnyeteg, mely örökké éhes és egyre csak jóllakni vágyik.

Ha a ma nem olyan, a mint volt a tegnap; ha mai boldogságot a jövő rombadönteni igéri — azt ne önhibádnak, ne mások gonoszágának, hanem egyedül e szörnyeteg étvágyának tudd be.

Sokszor hallottam, ha egy igaz elbukott, ha egy jobb sorsra érdemes sziv megtört, hogy az ily méltatlanságoknak valódi oka nem annyira mások gonoszága, mint az elbukott igazságnak, vagy megtört szivnek gyáva-sága; de soha nem hittem.

Jó, vagy balsorsunkat nem önmagunk készitjük; de nem is mások írják jóvendőnkét.

Esély és esély minden! Ha már születésedkor vastag pennával írta rád manupropriáját a nyomor, ha vágyaid teljesülén épült fénylakodat egy perc alatt ledönti a villám — ez mind csak a véletlen játéka.

A szörnyeteg éhes, jól kell neki lakni; — hogy éppen te kerültél torkába, az csak a véletlen.

A jövőt nem tudja senki; remélünk hát egyre. És ha a csillagzat, a mely felettünk jár, nem hull le véletlen, álmunk tán teljesül; de ha

az lehullott, már kész a csalódás . . . már benn van reményünk a szörnynek torkában.

Száz vihar, ha zugott, állott az erős tölgy — s egyszer im egy szélvész, és . . . lent koronája; bömbölt ezer orkán s mozdulatlan a szirt . . . de egyszer leomlik, s ezer élet sirja van fedve alatta.

Itt lett éhes a szörny, itt kellett hát neki jóllaknia kinnal.

Elsatnyul egy virág, diszlik száz mellette; utja felén roskad egyik le a sirba, mást üz a szerencse messze, igen messze . . . mert hát a véletlen ezt ép így akarta.

Kicsiny porszem vagyunk koldus hatalmunkkal, zsellér dicsőség, mi homlokunkon diszlik.

Annyi keserőség van az ember életében, hogy ha mind le akarná írni, gyermekkorában kezdhetne hozzá, és mégis, ha megöszült, nem írta le még mind.

Öröm? az mennél kevesebb. Egyik hogy született, azon perczen hal meg, másikat a multnak távola üz messze, és a mi megmaradt — azt meg-megemészti az a rengeteg szörny, melyet dult boldogság s megtört remény táplál.

Öröm, igazi öröm! csak kettő van: a két anya keblén. Édes öröm és kéj az anya emlőjén a kis csecsemőnek — csak az a kár benne, hogy még ezt a gyönyört ő ekkor nem érzi.

A másik édesség a földnek ölében, hol a

féreg rág meg, és a hol a sziv már ismét csak nem érez.

E kettő közt küzd a halál az étellel, keserv a gyönyörrel és köny a mosolylyal, de a győztes mindig csak az öröm roncsán lakomázó bösz szörny.

Im, ilyen az ember, a világnak lelke; kétszer éri meg csak azt a boldogságot, mely kívülre kinese széles e világnak, azt az igazi kéjt: nem érezni semmit.

Kétszer csak: mikor kezd élni, s mikor már nincs. És hogy ha odáig — hol már nem érez — hajtotta a végzet, akkor már az esély böszült szörnyetegje nem árt neki semmit.

Ott már rideg való, nem változó végzet lesz az ur felette.

És hát az a végzet mit irt be könyvébe? Lenni fog-e akkor, hogy ha megszűnt élni vagy az élet roncsát a féreg emészti???

Lesz-e majd ott tulnan, a sir kapuján tul, még egy másik élet, hogyha már megpihent sirjában a hulla?

Lesz-e majd boldogság, lesz-e pokol kinja, vagy pedig a sirban csak a kiholt élet, mi aluszza?

Bármi — nem kutatom, elég tudnom azt is, hogy a földnek kinja nem kísér a sirba, — meghal ott örökre.

Dolintai.

Időrendi naptár.

Aug. 29-én: Lótenyésztési jutalom-díjosztás Rimaszombatban.

Aug. 29-30-án: Országos vásár Rimaszombatban.

Aug. 30-án: A „Tompaszobor egyesület“ közgyűlése a főgymnasium tornacsarnokában d. e. 9 órakor.

Aug. 30-31: A „rozsnyó-egyházmegyei kath. tanító-egyesület“ közgyűlése Rimaszécsen.

Aug. 30-31-én: Pót-javító és felvételi vizsgák a rimaszombati egy. prot. főgymnasiumban.

Aug. 31-én: Országos vásár Jolsván.

Szept. 1-én: Javító vizsgák a községi elemi fiú-iskolában.

Szept. 9-10-én: Országos vásár Feleden.

HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Szigyártó Albert okleveles polgáriskolai rajztanítót, a dobainai állami polgári iskolához segédtanítónak nevezte ki.

— **Névváltoztatás.** Rozlosnik István és Mihály, valamint kiskorú Rozlosnik Károly és Lajos dobainai illetőségű budapesti lakosok vezetéknevüket „Rónai“-ra kért átváltoztatása f. évi 63.065 számú belügyministeri rendelettel megengedtetett.

— **Gyászbeset.** Vettük a következő gyászjelentést: Polnis János, neje szül. Kniszpel Meta, Janka leányuk és Kniszpel Johanna szomorodott szívvel jelentik anyósa, anyjok, illetve nagyanyja özv. Kniszpel Mórné szül. Gumprecht Julia asszonynak élete 76-ik évében, folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor, végelgyengülésben történt gyászosan kimúltát. A boldogult hült tetemei folyó hó 27-én délután 5 órakor az ág. ev. hitv. egyház szertartása szerint fognak örök nyugalomra tétetni. — Béke poraira! — Rimaszombat, 1892. évi aug. hó 26-án.

— **Halálozás.** Kora teljében ragadta el az erőszakos halál s töltötte el bánattal a családot a lakot, hol már évek óta élt családjának s egyedüli szenvedélyének — a csillagászatnak. Ifj. Hegyessy Sándor, volt helybeli ügyvéd s tüzoltó-egyesületünknek első főparancsnoka a gyászoló vege ért férfiú. A megrendült család a következő gyászjelentést adta ki: „Mezőhegyesi Hegyessy Sándor mint apa, Farkasfalvi Farkas Jolán ifj. Hegyessy Sándorné és gyermekei: Jolán, Róza, István; az összes rokonság nevében is fájdalomtól sutyott szívvel jelentik a forrón szeretett fiú, férj és atya: Ifj. Hegyessy Sándor köz- és váltó-ügyvéd, megbízott-sági tagnak folyó hó 20-án, élete 42-ik, boldog házassága 13-ik évében, váratlanul történt megrendítő halálát. — A kedves halott hült tetemei hétfőn, f. hó 22-én, d. u. 4 órakor fognak Nagy-Csótlón, a r. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és a sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szentmise-áldozat a következő napon lesz a mindenhatóknak bemutatva. — Nagy-Csótló, 1892. év aug. hó 20-án. — A béke angyala viraszdon áldott porrai felett!“

— **Debreczen városa dalegyesületünknek.** Még az 1882. évi országos dalünnepély alkalmával Debreczen városa dalegyesületünknek egy „Debreczen sz. királyi város egyetemesei leírása“ című művet ajándékozott, melyet most Rakottyai Lajos helybeli könyvkötő dalegyesületünk számára díjtalanul bekötött. A kötés valóságos remeke a könyvkötő iparnak. A fehér disznóbőrbe kötött könyv két moire selyem alapon ezüst cím nyomással van ellátva, dusan s kiváló ízléssel aranyozva s ezüstös veretű sarkakkal díszítve. A szép munka különben a Rakottyai testvérek ujonnan nyitott könyvkereskedésének kirakatában megtekinthető.

— **Erdőégés.** F. hó 25-én délután 1½ órakor harsogó kürtszó zavarta meg a város lakosságát, mely a tűzjelzést hallva ijedten futott ki az utcára. De csakhamar megtudta, hogy a tűz a városon kívül, a város tulajdonát képező s Tamásfalva felett levő fiatal erdőtüzetmetny emészt, melyből jókorá darabot elhamvasztott, s hogy nagyobb mérveket nem öltött, csak a tüzoltóság fáradtságos munkájának köszönhető. A kár így is elég nagy. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Öngyilkosság.** Folyó hó 25-én délben egy durranás riasztotta meg a Kispást-utca lakóit. A katonai lovagló-iskolátér mellett egy fiatal embert láttak fekvődni, jobb halántékából patakzott a vér, míg kezében görcsösen szorította a revolvért. Az öngyilkosjelölt Szuchi János György 19 éves eszmadia-legény volt, kft a gyorsan odahívott orvosok a megyei köz-kórházba még élve szállították be, hol gondos ápolás alá vették, azonban f. hó 27-én reggel

meghalt. A tett oka — állítólag — szerelmi história.

— **A rozsnyói műkedvelők** a f. hó 21-iki fényes sikertől felbátorítottak, legközelebb ismét előadást rendeznek. Színrekerül a „Nagymama“ követkeső szereposztással:

Szerémi grófné	Czékus Gizella.
Ernö, unokája	Kovács Miklós.
Örkényi Vilmos báró, ny. ezredes	Kovács Andor.
Kálmán,) rokonai	Medgyesy Géza.
Piroska,)	Kovács Margit.
Timár Karolin, nevelő intézet	
tulajdonosa	Fabián Nelli.
Mártha	Marko Jolán.
Tódorka Szilárd, tanár	Fábry Károly.
Lengő Seraphine, nevelőnő	Alexy Anna.
Kosztay, ny. ev. tábortulnoki	Szobonya Lajos.
Balsay Flóra	Scholz Margit.
Peredy Janka	Benedikty Sz.
Eörsy Vilma	Moyses Ilona.
Vikey Berta	Scholz Nelli.
Aba Margit	Pasteiner Giz.
Kereszturi Katicza	Kiss Ilona.
Galambosné, a grófné gazdasz-	
szobnya	Szojka Emma.
Pinczér	Pazar Miklós.

— **Véres verekedés.** F. é. augusztus 17-én reggel Drugda János, Drugda Márton, Olság Pál és Juhanyák János zólyomgyeji, Miklósfala községhez tartozó Bratkovicza-tanyai lakosok az erdőbe indultak fát vágni. Utközben bementek Tausz József drabszkói koreszmárhoz s tőle fél liter pálinkát kértek s azzal a mintegy 100 lépésnyire levő erdő szélén az árnyékba heveredtek le s ott pálinkáztak. Később a koreszmába Rapesan Antal, Rapesan József, Morong Márton és Stefanik Mihály drabszkói lakosok is bementek s ott a koreszmaszobában leülve, maguknak pörköltet és 3 liter bort parancsoltak. Mialatt ezek a megrendelt ételt és italt elfogyasztották, Juhanyák János az erdő széléről újra pálinkáért ment a koreszmába és a drabszkókat meglátva, őket minden ebesítés szóváltás nélkül disznóknak nevezte. Ezért Rapesan Antal megharagudott és Juhanyákot megverte. A lármát a kintlevők meghallották és Olság Pál a koreszmába szaladt. Rapesan Józsefet torkon ragadta, hajánál fogva az udvarra vonszolta, ezalatt Drugda Márton is oda jött és a magával hozott fejszével Rapesan Józsefet föbe akarta ütni, de ebben Morong Márton és a koreszmáros megakadályozták, mire a két Rapesan Drugda Mártont ütlegelni kezdte. Ez elkezdett kiabálni és testvérét, Drugda Jánost hívta segítségül, ki az erdő szélén aludt. Drugda János a nagy lármára felébredt, fejszéjét felkapva a dulakodókhoz szaladt és a fejsze fokával egyszer a Rapesan Antal fejére ütött, minekfolytán ez össze-rogyott, mire a tettes elszaladt. Rapesan Antal a szenvedett ütés következtében f. é. augusztus hó 19-én meghalt. A csendőrség a tettest elfogta és a kir. ügyészséghez bekísérte.

— **Elgázolás.** A f. évi aug. hó 18-án Tiszolczról reggel 5 órakor induló vonat Fűrész község mellett ifj. Seszták Pál fűrési illetőségű süketnéma egyént elgázolta. A szerencsétlenséget a vonatkísérő személyzet akként adja elő, hogy a vonat 18-án reggel Tiszolczról két mozdollyal indult el. Midőn a fűrési temető mellé értek, az őrházon túl mintegy 200 lépésnyire egy embert láttak a pálya mellett, a jobb oldalon húzódo gyaloguton haladni. Az első mozdony megadta a szokásos figyelmeztető jelt, azonban az illető egyén nemhogy kitért volna, de midőn a vonat tőle már csak mintegy 15-20 lépésnyire lehetett, a pályára fordult. Az első mozdony azonnal vészjelzt adott, mire a vonatkísérő személyzet fékezett, azonban mire a vonatot megállítani sikerült, az ember a vonat mögött már élettelenül hevert a vágányok között. A vészjelre a faluból az emberek kiszaladtak s az elgázoltban ifj. Seszták Pál süketnémat ismerték fel, aki a figyelmeztető jelt épen azért nem hallotta, mivel nagyon süket volt. A vizsgálatot különben ez ügyben már megindították.

— **Szerencsétlenség munka közben.** A líkérvashegyi sodronypályán a sodronyokat tartó egyik pyramis megrongálódott. F. hó 22-én a munkások a pyramis kijavításán dolgoztak, munkaközben azonban a gerendaépítmény valamiképpen összeomlott s a lehulló gerendák a munkások közül kettőt agyonütöttek, hármat pedig súlyosan megsebesítettek, kiket a líkéri gyári kórházban vettek ápolás alá. Hogy kit terhel a felelősség a bekövetkezett szerencsétlenségért, eddig még nem tudni, azonban a vizsgálatot megindították.

— **Meddig élünk?** Richardson angol orvos, miután egész tudományos értekezést írt arról, hogy az életkort mindenki szüleitől örökli, végül azt állítja, hogy ki is lehet számítani egész valószínűséggel, ki meddig él. Csak össze kell

irni, hogy az illető apja, anyja, két nagyapja, és két nagyanyja meddig élt s ezek életkorának összegét elosztva hattal, kijön az ő életideje.

— **Korona fizetés.** Mint illetékes helyen beszélik, szeptember elsején már az összes állami hivatalnokok koronaértékben fogják kapni fizetésüket. Ezzel a régi pénz életének napjai kezdenek lejárni.

— **„Magyar Géniusz.“** Alig keletkezett még Magyarországon irodalmi vállalat, mely oly rövid idő alatt, alig egy féle évi fennállása után, a művelt közönség bizalmát és pártolását kiérdemelte volna, mint a „Magyar Géniusz“. Egy fél év után a „Magyar Géniusz“ már páratlan sikerekre hivatkozhatik, s valósággal új lendületet adott művészi és irodalmi életünknek, mert hisz leghirnevesebb íróink és művészeink siettek a „Magyar Géniusz“-nak rendelkezésére bocsátani munkáik legjavát, s az eddig megjelent 32 szám egész tárháza a szebbnél szebb, s művészi kivitelben bemutatott képeknek, melyek érdekesek, s művészi becsesel bírók, vagy tanulságosak a szerint, a mint az események felszínre vetettek egy-egy aktualitást. A „M. G. előfizetési ára: egész évre 10 frt, félfévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. A „Magyar Géniusz“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Lőkövics Lipót** helybeli férfi- és nődivatúru cég főnöke budapesti és bécsi bevásárlási utjából visszatért s ez alkalommal üzletét a kor és divat legkiterjedtebb igényeit is kielégíteni képes árukkal látta el, melyeket a legjutányosabb árak mellett bocsát a nagy közönség rendelkezésére.

— **Üzletmegnyitás.** H e k s c h Bertalannak lapunk mai számában közölt fenti című hirdetésére felhívjuk az olvasó közönség figyelmét. A fiatal üzletember alapos ismeretei és teljes szakértelme révén méltán megérdemli a közönség pártfogását.

— **RÖVID HIREK.** Ajnácskón a cséplőgépnél dolgozó munkások közül Szabó József egy szalmahordó raddal id. Mag Józsefet megütötte s rajta súlyos testi sérelmet okozott. — **A rozsnyói** községi leányiskolához f. hó 21-én Rada Margit választatott meg tanítónővé. — **Kokován** a róm. kath. templom restaurálása és az új plebánia építése serényen folyik, úgy hogy még ez évben javarészből be lesz fejezve. — **Javítóvizsga.** A tiszai ev. egyházkerületi főgymnasiumokban ez évi érettségi vizsgálatok alkalmával javítóvizsgálatra utasítottak javító vizsgája Késmárkon, f. é. szeptember 9. és 10-én lesz. — **Rozsnyón** a műkedvelők által f. hó 21-én tartott színelőadás fényesen sikerült. — **A tiszaker. ág. ev. rozsnyói** felső leányiskolához kézimunka-tanítónőül Szokol Giza választatott meg.

Értesítés.

A rimaszombati községi elemi és polgári leányiskolában a jövő tanév f. év szeptember 1-én veszi kezdetét, a beiratások tartatnak 1-től bezárólag szept. 3-ig.

A beírás mindig d. e. 9-től 12-ig, s d. u. 3-5-ig történik, a Kishonthy-féle házban. A javító-, pót- és felvételi-vizsgálatok szeptember 5-én tartatnak meg. Az év ünnepélyes megnyitása szeptember 6-án történik.

1. Az elemi iskolában egész évre: helyi tanuló 3 frt, vidéki tanuló 6 frt tandíjat, s minden tanuló 1 frt beiratási, s 1 forint tanszerilletményt fizet.

2. A polgári iskolában: I., II. oszt. 3 frt, vidéki I., II. oszt. 6 frt, helybeli III., IV. oszt. 20 frt, vidéki III., IV. oszt. 40 frt tandíjat fizet. Minden beiratkozó növendék évente fizet 2 frt beiratási, s 2 frt tanszerilletményt.

A tandíj tetszés szerint két részletben fizethető a Kishonthy-házban levő tanácskozó teremben.

A felvételre nézve megjegyeztetik, hogy az első el. osztályba oly tanuló léphet, ki életének 6-ik életévét már betöltötte.

A polgári leányiskola I. osztályába oly tanuló vétetik fel, ki 10-ik évét már betöltötte, s az elemi iskola 4. osztályát jó sikerrel végezte, miről — ha idegen iskolából jő — bizonyítványt tartozik felmutatni, s esetleg felvételi vizsgát tesz.

A felsőbb osztályokba azok léphetnek, kik az előző osztályokat sikeresen elvégezték, a nyert bizonyítványt felmutatják, vagy ennek hiányában felvételi vizsgát tesznek, melyek díjmentesek.

Tandíjmentességért folyó évi szeptember hó 15-ig az iskolaszék elnökéhez folyamodhatnak azok, kik illetékes hatóságtól nyert szegénységi bizonyítványt mellékeltek.

Beiratási és tanszerdíj senkinek sem engedtetik el.

Ingyen könyveket csak egészen szegény, jó magaviseletű és szorgalmas tanulóknak nyervek, melyekre nézve az igazgatóság intézett folyamodványok a beiratásnál nyújtandók be.

— Az igazgatóság.

Irodalom.

Gömör-Kisborsodmegye földrajza. Irta Simkó Endre polg. isk. tanító. — Az új tanév beálltával szükségesnek tartjuk felhívni megyénk tanítását e tankönyvre, mely az összpontosító módszer igényeinek megfelelőleg hazánk s az öt világrész általános ismertetése mellett főként megyénkkel foglalkozik és tárgyalja annak politikai fölosztását s adja lehetőleg pontos s részletes leírását. A tankönyv szigorúan a miniszteri tanterv alapján készült. Nyolcz, a szöveg közé nyomott ábrával van ellátva. Ára 20 kr. Kapható Rakottyay Lajosnál Rimaszombomban

A jó lap ép oly szükséglete az ember szellemi életének, mint a napi kenyér a testi életnek. A szépirodalmi lapok vetélkednek egymásnak tulszárnyalásában; de a „Képes Családi Lapok“-at egyetlen egy sem tudja legyőzni a versenyben. E lap maga köré gyűjtötte az ország hírneves íróit, azért oly tartalomdús minden száma. A most megjelent 34-ik számban Széchy Dezsőnek „Egy doboz levélpapír“ feliratu beszélye érdekfeszítőleg van folytatva. Erődy Dániel és Dengi János, előbbi a „Nővérem halálára“, utóbbi „A nő“ című verseikkel gyönyörködtetik az olvasót. Lauka Gusztáv örök ifju tolla ragyog a „Rózsa leány“-ban; míg az „Első találka“ című humoros beszély, eleven humorral van írva. Talánunk e számban egy egészségügyi aktualis értekezést is a „Védőtás a kolera ellen“ című cikkben Guida „Umilta“ című érdekes beszélyével, melyet Várnay Sándor fordított. A heti szemle Columbus eleven tollával van megírva, mihez járulnak az érdekes egyvelegek s valóságos művészi kivitelű képek.

A „Képes Családi Lapok“-at mint az ez idejüleg legelterjedtebb, legkeresettebb szépirodalmi lapot, mi is a legmelegebben ajánljuk, főleg lapunk női olvasóközönségének figyelmébe. A lap ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Megrendelhető Budapesten, Nagykorona-utca 20. sz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. B. Hangony. Levélbeli válasz megy. V. E. Feled. Közleményének sorát ejtjük. Addig is szives türelmet.

O. J. Rimaszécs. Fenti üzenet önnek is szól.

K. L. Helyben. Egy újabb próba még és — tauglich.

Túri betyár. Engedelmet kérünk, de ellene mondunk. Mert:

„Te sárban fetregő meny lakója,
Te égiek dicső alkotója,
Ki fel a magasba vivél engem,
Továbbra hát én itt mért lézengjem?!...“

1-ször: a ki sárban fetreg, az nem lakhatik a menyben és 2-ször: aligha lehet szülőanya az égieknek, de 3-ször: még ön sem lézenghet közöttünk, ha már egyszer a magasba repítették, azért hát 4-szer: Isten önnel!

Gurgó. Nógrád. Minikét levelét vettük. A harmadikat mi adjuk nemsokára.

Piaczi árak

Rimaszombomban aug. 27-én tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint
Buza	75—77	7.50
Buza	78—80	7.20
Feles	74	7.00
Rozs.	70—72	6.50
Árpa	60—62	5.00
„	62—66	5.50
Zab	39—41	5.50
„	41—44	5.80
Tengeri	74	4.30
Köles	—	5.00
Széna	—	2.00
Zsupszalma	—	1.70

RAKOTTYAY TESTVÉREK

PAPIR- ÉS KÖNYVKERESKEDÉS, KÖNYVKÖTÉSNET
RIMASZOMBOMB, FÖTÉR 3. SZ.
(Soós Mihályné-féle házban.)

Üzletmegnyitás.

Alólirottak tisztelettel tudatják a nagyérdemű közönséggel, hogy f. évi **angusztus hó 28-án** a Fötéren, özv. Soós Mihályné házában (a városháza mellett) egy minden igényeket kielégítő **papir- és könyvkereskedést**, valamint **könyvkötészetet** nyitunk. — Ajánljuk a különféle tudományos, szépirodalmi, vallásos, ima-, iskolai, író és üzleti könyveinken kívül a nagyváltékú író-, levél- és rajzpapírjainkat; nemkülönbén író- és rajzeszközöinket; valamint különféle diszműárúinkat, u. m.: albumok, emlékkönyvek, írómappák, tintatartók stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Gymnasiumi, polgári és népiskolai tankönyvek szintén kaphatók és ezeknek beköttetése gyorsan és jutányosan eszközöltetik.

Ugyanitt az
Uj italmérési törvény
40 krért kapható.

Uj vállalatunkhoz a n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk
Rimaszombomb, 1892. augusztus 24-én

kiváló tisztelettel
RAKOTTYAY TESTVÉREK.

Hallatlan
!olcsó ár!

LÖFKOVICS LIPÓT

Hallatlan
!olcsó ár!

női és férfi divatárúk nagy raktárában az alantjegyzett saison-czikkek bámulatos olcsón — **gyári aron alól** — adatnak el.

! Iskolaidényre!
Fiu- ingek. Leány fehéremű. Fiu- és leánycipők.
Iskolatásak
Fiu- és leányruhák. Gyermek- és leányköpenyek.
BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON!

Női napernyők.
Női kalapok. Női derekak. Férfi, női és gyermek turista-ingek. Férfi, női és gyermek-övek.
Férfi napernyők. Selymek, pamutok, czerének. Tühimzó készületek. Rövid árúk.
BÁMULATOS OLCSÓ ÁRON.

FÉRFI INGEKBN ROPPAN! NAGY RAKTÁR, LEGJOBB KIVITELBN.

K É Z I M U N K A

minden anyagból roppant nagy választékban; csipcsék, szallagok, fátyolok, zsebkendők, minden színben és minőségben.

Leány- és gyermek-köpenyekben óriási nagy raktár és bámulatos olcsó árak.

FIU-, LEÁNY- ÉS GYERMEK-RUHÁK ÉS KÖTÉNYEK.

Női és leánykabátok. * Női fehéreműek.

Mindezen elősorolt és még száz más cikket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

LÖFKOVICS LIPÓT.

A báró Vay Dénesné tulajdonát tevő derencsényi és szilistyei erdő jelentékeny mennyiségű idei **makktermése f. 1892. évi szept. hó 8. napján délután 3 órakor Molnár József ügyvéd ur irodájában, Rimaszombombban nyilvános árverés útján el fog adatni, mely czélből a venni szándékozók a megjelölt helyen és időben tisztelettel meghivatnak.**

HEKSCH BERTALAN
csemege-, fűszer- és lisztkereskedése
Rimaszombomb, Fötér 25. sz.
Tóth J. iparbanki pénztáros házában.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy nagybátyám: Weisz Károly ur üzletéből kiléptem, s helyben, Fötér 25. sz. a. — Tóth József iparbanki pénztáros ur házában — egy minden tekintetben jó felszerelt

CSEMEGE-, FŰSZER- ÉS LISZTKERESKEDÉS

nyitott. — Miután a kereskedelem ezen ágában nagybátyám üzletében 20 évi működésem alatt lehető legalaposabb jártasságot szereztem: ez a kedvező körülmény is remélni engedi, hogy a nagyérdemű közönség, — melynek jóindulatát a jutányos árak mellett való pontos és lelkiismeretes kiszolgálat által is teljes mértékben kiérdemelni föigyekezetem lesz, — becses pártfogásában részesitend. — A n. é. közönség szives támogatását és pártfogását kérve, maradtam — Rimaszombomb, 1892. aug. 24-én.

TELJES TISZTELETTEL **HEKSCH BERTALAN.**